

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE DEZENFLASYON SÜRECİNDE CAMELS ANALİZİ

Mezahir ABDULLAYEV

Dr., Kafkas Üniversitesi (Bakü/Azerbaycan), İşletme Fakültesi, mezahir.abdullayev@gmail.com, Y. V. Çəmənəminli küç. 123 A, mənzil 41 Nəzrimanov, Bakı şəhəri

ÖZET: Genel olarak yerinde denetim amacıyla kullanılan CAMELS değerlendirme sistemi, özellikle ABD’de uzaktan gözetimin önemli araçlarından biridir. Bankaların düzenli ve emin çalışmalarını teminen uzaktan gözetim ve yerinde denetimin bir aracı olarak kullanılan bu bileşik performans değerinde; C sermaye yeterliliğini (capital adequacy), A varlık kalitesini (asset quality), M yönetim yeterliliğini (management adequacy), E kazanç durumunu (earnings), L likiditeyi (liquidity), S ise piyasa risklerine duyarlılığı (sensitivity to market risk) temsil etmektedir. Bu çalışmada, Türkiye için oluşturulan CAMELS sistemi üzerinden yapılan çeşitli analizlere yer verilmiştir. Çalışmanın veri seti TBB internet sayfasından sağlanmıştır. Bu yolla, “herkese açık” bir veri seti dahi kullanılarak yapılacak bir çalışmanın önemli ipuçları verebileceği ortaya konmak istenmiştir. Çalışmada gözlem yılları olarak 2005 ve 2008 kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: etkinlik, CAMELS, Sermaye yeterliliği, Aktif kalitesi, Yönetim yeterliliği, Kazanç durumu, Likidite, Piyasa riskine karşı duyarlılık

CAMELS ANALYSIS OF TRUKISH BANKING SECTOR IN DISINFLATION PERIOD

ABSTRACT: CAMELS is an evaluation system which is generally used for on-site inspection purposes, and especially is an important tool for remote surveillance in the United States. In the compound performance value which is used as a tool for on-site inspection and remote surveillance which assures that banks operate organized and safely; C stands for capital adequacy, A for asset quality, M for management adequacy, E for earnings, L for liquidity, and S stands for sensitivity to market risk. In this study various analyses on CAMELS system which is created for Turkey will be found. Data set used in the study is provided from BAT website. By this, main intention was to show that a study using even a "public" data set can provide important tips. Observation years in this study are set to be from 2005 to 2008

Keywords: Efficiency, CAMELS, Capital adequacy, Asset quality, Management adequacy, Earnings, Liquidity, Sensitivity to market risk

GİRİŞ

Bankacılık sektöründe önemli ve verimli bir etkinlik analiz yöntemi olan oran analizi ve bu kapsamda en çok kullanılan CAMELS oran analizi olmaktadır. CAMELS ticari bankaların risk bazlı denetimi sırasında genel durumunun belirlenmesinde ve uzaktan gözetim faaliyetlerinde kullanılan bir değerlendirme (reyting) sistemidir. CAMEL sistemi 1970’li yıllarda ABD’de Federal yasa düzenleme kurumu tarafından ortaya konmuştur. 1991 yılında Amerika’da Federal Tasarruf Mevduatı Sigorta Kurumu (FDIC) düzenleme yasası, mevduat toplayan bütün bankalara yılda bir kere CAMEL derecelendirmeye tabi tutulma zorunlu kılmıştır (Federal Deposit Insurance Corporation Improvement Act of 1991).

CAMELS sisteminin, bir bankanın cari etkinliğinin finansal durumunun, yasalara ve düzenlemelere uyumunun, yönetim yeteneğinin ve tüm operasyonel sağlamlılığın değerlendirilmesini içermektedir. CAMELS ilk harflerini aldığı 6 bileşenden oluşmaktadır. Buna göre (Babuşçu, 1994, S. 81):

- C-sermaye yeterliliğini (capital adequacy),
- A-varlık kalitesini (asset quality);
- M-yönetim yeterliliğini (management adequacy);
- E-Kar (kazanc) durumunu (earnings);
- L-likiditeyi (liquidity);

S-ise piyasa risklerine duyarlılığı (sensitivity to market risk) ifade etmektedir. 1997'ye kadar beş bileşenle temsil olunan sistem (CAMEL) bu tarihten sonra piyasa risklerine duyarlılığı gösteren S'in eklenmesiyle 6 bileşenli bir sistem olmuştur.

CAMELS değerlendirme sistemi oluşturulurken ilk olarak bankalar her bir CAMELS bileşeni olarak değerlendirilmektedir. Bunun için çeşitli finansal oranlar kullanılmakta ve değerlendirme 1 – 5 arası bir ölçek üzerinden gerçekleştirilmektedir. Buna göre "1" ilgili bileşende en iyi etkinlik gösteren bankaları temsil etmekte ve artan not kötüleşen durumu ifade etmektedir. Bileşenler ayrı ayrılıkta belirlenen şekilde hesaplandıktan sonra sözkonusu bileşenlerin ağırlıklı bir ortalaması o bankanın genel notunu belirlemektedir.

CAMELS sonuçlarına göre olumsuz durumda olan bankalar, "başarısız" olarak nitelendirilmez. Piyasa yapıcılarını analizlerin sonucunu erken uyarı sistemi gibi algılayarak, sözkonusu bankalara odaklanıp finansal sağlamlığını analiz eder. CAMELS sistemi bu amaçla tasarlanmıştır. Yapılan analizler sadece finansal yapısı zayıf olan bankaları değil aynı zamanda mali durumu güçlü bankaları da tespit eder. (Cole ve Gunther, 1998: 3-4).

CAMELS Bileşenleri

CAMELS sistemi yukarıda sayılan altı bileşenden meydana gelen, etkinlik değerlendirme, denetim ve gözetim gibi alanlarda kullanılan bir oran yaklaşımıdır. Söz konusu bileşenlerin değerlendirilmesi süreci; kurumun büyüklüğünü, yapısının karmaşıklığını, işlemlerinin zorluk derecesini ve kurumun risk profilini dikkate almaktadır. Sözkonusu bileşenlerle ilgili daha kapsamlı bilgiler aşağıda sunulmaktadır. (Malta Financial Services Authority, 2009, s. 14).

98

Sermaye Yeterliliği: Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy) bileşeni yoluyla bankanın sermaye yeterliliği değerlendirilmektedir. Bu amaçla bankanın sermayesini miktar ve kalite açısından değerlendiren oranlar kullanılmaktadır. Sermaye yeterliliği, finansal kurumların bilançolarındaki şoklarla nasıl başa çıkabileceğini belirler. Güçlü bir sermaye yapısına sahip olan bankaların, olası tüm risklere karşı daha dayanıklı olabilecekleri söylenebilir. (Rogers, 2009, s.11).

Varlık Kalitesi: Banka işletmeciliğinin yapısı itibarıyla krediler varlıkların temel faktörü olmaktadır. Diğer bir ifadeyle, varlıklara ilişkin en önemli risk de kredi riski olarak kabul edilmektedir. Kredi alan kişi veya kurum eğer aldığı krediyi geri ödemediği takdirde bu risk daha da yükselmiş olur. Aldığı kredileri geri ödemekten kaçınan kredi müşterileri bulunan bir banka sonunda likidite durumunu da etkileyecek olan nakit akım sorunu yaşar. Şüpheli alacaklara ekstra özel karşılıklar ayrılması nedeniyle bu durum nihayetinde sermaye ve karlılık üzerinde olumsuz etki yapar (Kaya, 2001/6, s. 3).

Yönetim Kalitesi: Yönetim Kalitesi bileşeni hem tarihsel ve kalite olarak kazançları değerlendirirken hem de mevcut yapının sürdürülebilirliğini dikkate almaktadır. Bankaların iyi kredi ve iç risk yönetimi sistemlerini korumalarını sağlama görevi banka yöneticileri ve müdürlerinin görevidir. Yetersiz yönetim sıklıkla banka iflasları yönetimi yetersizliğinden kaynaklanmıştır. Burada, yetersiz yönetimin ve güvensiz davranışın ilke itibarıyla bir maliyeti sözkonusudur. Ne var ki bankacılık krizlerinin birçok nedeni olması ve nedenlerin yöneticilerin inisiyatifinde olması nedeniyle yöneticilerin kolayca değiştirilememesi konunun bulanıklaşmasına neden olur. Dolayısıyla Bankaların varlıklarının devamını sağlayabilmesi ve karlılıklarının artırılmasında tutarlı, gelişmelere ayak uyduran ve hızlı, doğru kararlar alabilen profesyonel bir yönetim gerekmektedir. Banka yöneticilerinin mali piyasalardaki gelişmeleri iyi analiz etmeleri, kaynakları doğru kullanabilmeleri, doğru stratejik planlar yapabilmeleri gerekmektedir. (Erdoğan, 2006, s. 28)

Karlılık: Karlılık bileşeni bankanın karlılığını değerlendiren bileşen olup, hem tarihsel ve kalite olarak kazançları değerlendirirken hem de mevcut yapının sürdürülebilirliğini gözönünde bulundurmaktadır. Karlılık analizi yapılırken bankanın kar etme gücünde meydana gelen olumlu veya olumsuz gelişmelerin bir defaya mahsus mu, yoksa devamlı mı olduğu dikkate alınmalıdır. Karlılık konusunda devamlılık göstermeyecek olumlu gelişmelere aldanmamak ve yine devamlılık göstermeyecek olumsuz gelişmelerden de endişelenmemek gerekmektedir. Analizler sırasında devamlılık konusu mutlaka gözönünde bulundurulmalıdır. Bankaların esas faaliyetlerinden mi, yoksa bankacılık dışı faaliyetlerinden mi kar sağladıkları da üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Banka eğer ana faaliyet

konusu olan kredi verme işleminden kar elde etmeyip, menkul değerler kaleminden kar elde ediyorsa, sözkonusu bankanın karı yüksek olsa bile mali durumu hakkında olumlu görüş belirtmek yanlış olurdu. (Emirdağ, Artun, 2010/48 s. 14)

Likidite Durumu: Özsermayesi ve yabancı kaynaklarla faaliyet gösteren bir bankanın, para ve paraya çevrilme imkanı bulunan varlıklara sahip olma zorunluluğu sözkonusudur. Bir varlığın paraya çevrilebilirliği likidite olarak tanımlanmaktadır. Likidite, bankanın belirli bir zamanda ödenmesi gereken borçlarını aksatmadan ödeyebilme yeteneğini ifade etmektedir. Diğer bir ifadeyle likidite, mevduat sahiplerinin mevduatlarını ve diğer kredi verenlerin alacaklarını geri ödeyebilmek için yeterli fonun elde tutulması demektir. Bütün varlıklar hızla paraya çevrilemedikleri için, her bankanın kendi bünye özelliğine göre borç ve taahhütlerinin vadelerini de dikkate alarak likidite derecesini belirlemesi önemlidir. (Durer, 1988, s.103)

Piyasa Riskine Duyarlılık: Piyasa riskine duyarlılık bileşeni bankanın faiz oranlarında, kurlarda, mal fiyatlarında, hisse senedi fiyatlarında değişimlerden kaynaklanan piyasa riskine duyarlılığı ölçmektedir. Bu bileşenle ilgili olarak gözönüne alınması gereken kriterler şunlardır (Kaya, 2001/6, s. 3):

- Bankanın karlarının ve sermaye değerinin piyasa koşullarındaki olumsuz değişimlere karşı duyarlılığı,
- Banka yönetiminin maruz kaldığı piyasa riskini belirlemedeki ve kontrol etmedeki başarısı,
- Bankanın ticari olmayan işlemlerde karşılaştığı faiz riskinin yapısı,
- Bankanın ticaret ve döviz işlemlerinden kaynaklanan piyasa riski durumu.

Sözkonusu değerlendirme yapılırken ağırlıklar tamamen denetçinin kontrolünde olup; bankanın yapısı, büyüklüğü, genel ve/veya bankaya özel konular dikkate alınmaktadır. Bankaların hesaplanan CAMELS notu da yine 1 ile 5 arasındadır. Buna göre (Kaya, 2001/6, s.1):

- “1” her yönden güçlü bankaları (bankanın CAMELS’ı oluşturan her bir bileşen için notu 1 ya da 2 olmalı),
- “2” genel olarak güçlü bankaları (her bir bileşen değeri 3’den kötü olmamalı),
- “3” Bankanın etkinliğiyle ilgili sorunlar olduğunu, tatminkar bir yapıda çalışmadığını ve olası şoklara karşı yeterince dayanıklı olmadığını ve denetçilerin sorunlu alanlara eğilmesi gerektiğini,
- “4” genel olarak ciddi problemleri olan ve finansal/yönetimsel bozulmaların yaşandığı ve dolayısıyla performansı kötü olan bankaları,
- “5” Çok ciddi mali / yönetimsel problemleri olup, yüksek batma riski taşıyan bankaları temsil etmektedir.

CAMELS’i meydana getiren bileşenler oluşturulurken aynı finansal oran birden fazla bileşende yer alabilir. Örneğin, bankaların varlık yapılarını değerlendirirken kullanılan oranların bir kısmı aynı anda hem karlılığı, hem likiditeyi ve hem de varlık kalitesini etkileyebilmektedir.

Konu ile ilgili olarak bir çok yerli ve yabancı araştırmacılar aprik araştırmalar yapmış ve bulgular elde etmişlerdir. Bu araştırmalardan belli-başlıları özet olarak aşağıda sunulmuştur (Solak, 2010, s.76-81):

- Thomson (1991: 18), ABD’de banka batışlarının 1970 öncesi dönemde farklı olduğuna dikkat çekmiş; 1980 sonrası dönemde hızlı banka batışlarını CAMEL derecelendirme sistemiyle analiz etmiştir.
- Cole ve Gunther (1995: 13-14), uzaktan gözetim ve yerinde denetim sistemlerinin ürettiği bilgilerin geçerliliğini sınımışlardır.
- Persons (1999: 143-144), 1997 yılında Güneydoğu Asya ülkelerinde meydana gelen banka iflaslarının tahmin edilebilirliği üzerinde durmuştur.
- Gilbert vd. (1999: 40-41), ABD’de 1934 ile 1994 yılları arasındaki banka iflaslarını incelemişlerdir.
- Hirtle ve Lopez (1999: 18), Amerika Federal Mevduat ve Sigorta Fonunun (FDIC) bankalara ne zaman müdahale etmesi gerektiğini, CAMELS temelinde değerlendirmiş; uzaktan gözetim sonuçlarının çabuk çürüdüğüne dikkat çekmişlerdir.
- Derviz ve Podpiera (2004: 15-16), Çek Cumhuriyeti’nin aktif büyüklüğü bakımından üç büyük bankasının, 1998-2001 yılları arasında Standard and Poor’s (S&P) derecelendirme kuruluşu tarafından atanan değerleri ile CAMELS derecelendirme sonuçlarını karşılaştırmışlardır. Her iki derecelendirme sonuçlarını anlamlandırmak için logit modellerinin kullanıldığı çalışmada, uzun vadede benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür.

Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Sayı 37 – Temmuz 2013

- Dzeawuni ve Tanko (2008: 16-18) CAMELS derecelendirme sisteminin bütünsel verimliliği göstermedeki yetersizliğine dikkat çekerek yöntemin güncellenmesiyle ilgili örnek çalışma hazırlamışlardır.
- Bepari ve Mollik (2008: 26-27), Bangladeş bankacılık sisteminin mevcut sağlamlığını Bangladeş erken uyarı sistemleri sonuçlarıyla karşılaştırmışlardır.
- O’Keefe ve Wilcox (2009: 35), artan bankacılık risklerine dikkat çekerek, risklerin önlenmesinde CAMELS derecelendirme sisteminde kullanılan rasyolarının, risk ayarlı düzeltilmesinin daha doğru sonuç çıkaracağını tespit etmişlerdir.
- Sangmi ve Nazir (2010: 53), Kuzey Hindistan’ın iki ticaret bankası Punjab National Bank ve Jammu & Kashmir Bank’ın finansal sağlamlığının tatmin ediciliğini analiz etmişlerdir.
- Kaya (2001: 18-19), TBB veri dağım sisteminden faydalanarak 22 referans gösterge ile Türk bankacılık sisteminin 1997-2000 arasındaki etkinliğini ölçmede CAMELS derecelendirme sistemini kullanmıştır.
- Tosuner vd. (2002: 64-65), faktör analizi kullanarak, Türk bankacılık sisteminin temel gösterge oranlarını bulmaya çalışmış; fakat CAMELS bileşenlerinin tam olarak Türk bankacılık sistemine uymadığı yönünde bulgulara ulaşmışlardır.
- Ersoy (2003), TMSF’ye devredilen özel sermayeli ticaret bankalarının, yaşanan krizlerden ve TMSF’ye devredilmeden önceki finansal yapılarının sağlamlığını, performanslarını, risklilik düzeylerini CAMEL derecelendirme sistemine göre incelemiştir.
- Canbaş vd. (2005: 540), erken uyarı sistemlerinin oluşturulması ve geliştirilmesi hakkında yaptıkları çalışmada, Türk ticari bankalarını 1997-2003 arası dönemde, temel bileşenler analizine tabi tutarak, discriminant, logit ve probit modelleri ile değerlendirmişlerdir.
- Kılıç ve Fettahoğlu (2005: 119-121), Türk bankacılık sektörünün performansını CAMELS analizi temelinde hesaplamıştır.
- Beycan (2007), Kaya (2001) ve Kılıç ve Fettahoğlu (2005) çalışmalarını baz alarak, CAMELS derecelendirme sistemiyle kamu bankalarının performansını 2002-2006 dönemi için, herkese açık BDDK veri setini kullanarak analiz etmiştir.
- Çinko ve Avcı (2008: 43-44), 22 referans gösterge kullanarak banka iflaslarını tespit etmeye çalışmışlardır.
- Atikoğulları (2009) yaptığı ampirik çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ticari bankalarının, 2001-2007 arası dönemde performansını CAMELS analiziyle değerlendirmiştir.

100

CAMELS Analiz tekniğinin her bir bileşeni için çeşitli çalışmalarda benzer oranlar kullanılmıştır. Türkiye Bankalar Birliği de kendi web sayfasında düzenli olarak “Seçilmiş Rasyolar” başlıklı veriler yayınlamaktadır. Tez çalışmasında kullanılmak üzere herbir bileşen için bu konuda daha önce yapılan çalışmalar da gözönünde bulundurularak belirlenmiştir (Türkiye Bankalar Birliği,2009):

Tablo 1: CAMELS Analiz Tekniği

Değişkenler			Kullanılacak Formüller	Kodlama
C	CAPITAL	Sermaye Yeterliliği Oranları	SYO	
		Özkaynaklar / Toplam Aktifler	SYO1	
		(Özkaynaklar-Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	SYO2	
		Özkaynaklar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	SYO3	
A	ASSET	Aktif Kalitesi Oranları	AKO	
		Duran Aktifler / Toplam Aktifler	AKO1	
		Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	AKO2	
		Toplam Krediler / Toplam Mevduat	AKO3	
M	MANAGEMENT	Yönetim Yeterliliği Oranları	YYO	
		Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler	YYO1	
		Şube Başına Net Kar =Net Kar/Şube Sayısı	YYO2	
		Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	YYO3	
E	EARNINGS	Karlılık Oranları	KO	
		Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	KO1 (ROE)	
		Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	KO2 (ROA)	
		Toplam Gelirler / Toplam Giderler	KO3	
L	LIQUIDITY	Likidite Oranları	LO	
		Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	LO1	
		Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	LO2	
		Likit Aktifler / Toplam Aktifler	LO3	
S	SENSITIVITY	Piyasa Riskine Duyarlılık Oranları	DO	
		Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	DO1	
		YP Aktifler / Toplam Aktifler	DO2	
		YP Aktifler / YP Pasifler	DO3	

CAMELS yöntemiyle bulunan performans değerleri Statik, Dinamik ve Çapraz Analizler olarak üç yöntemle gerçekleştirilmektedir (Akdoğan, Tenker 2001, s. 517):

Statik Analiz: Statik analiz, ilgili işletmenin belli bir döneme ait finansal tablolarında yer alan kalemler arasındaki ilişkileri incelemek için yapılan analiz olarak ifade edilebilir. Bu analiz türünde, tek döneme ait ve belirli tarihte düzenlenmiş finansal tablolar analiz edilmektedir.

Dinamik Analiz: İşletmenin birbirini takip eden dönemlerine ilişkin finansal tablolarında yer alan kalemlerin incelenerek, göstermiş oldukları eğilimlerin belirlenmesidir.” şeklinde ifade edilebilir. Dinamik analizde işletmenin

içinde bulunulan dönemle geçmiş dönemlerine ilişkin finansal tabloları karşılaştırılarak ve zaman içinde işletmenin göstermiş olduğu değişim belirlenmekte ve açıklanmaktadır.

Çapraz Analiz: Yukarıdaki yöntemlerin yanısıra ayrıca amaca ve ihtiyaca göre iki farklı alternatif daha kullanılabilir. Bunlardan ilki analiz edilecek grup verilerinin (örneğin kamusal sermayeli mevduat bankaları) belirli bir dönemdeki gerçekleşen ortalama değerlerini baz değer olarak kabul ederek, inceleme dönemi verilerini bu baz değer ile karşılaştırarak analiz etmek şeklinde ifade edilebilir. Diğer ise, belirli bir dönemdeki referans değerlerini (Mevduat Bankaları) baz veri olarak kabul ederek grup verilerinin inceleme dönemindeki değerlerini, baz kabul edilen referans gösterge değerleri ile karşılaştırarak analiz etmektir.

Çalışmada, mevduat bankalarının CAMELS yöntemiyle bulunan performans değerleri için statik analizleri yapılmıştır. Statik Analiz sonucunda elde edilen verilerden dinamik analizleri yapmak için gerekli veriler özetlenerek tablo şeklinde sunulmuştur. Dinamik analiz statik analizin özeti olduğu ve sadece belli bir dönemi değil, zaman içerisindeki değişimi izlediğinden dolayı bu çalışmada dinamik analize göre tespit edilen analiz ve yorumlar yapılacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışmada, Türk Bankacılık Sektörü Performans Endeksi'nin hesaplanmasında CAMELS analizi kullanılacaktır. CAMELS değerlendirme sisteminin geleneksel yöntemi olan 1-5 arası ölçek kullanması basit ve dar çerçeveli olduğundan dolayı kullanılması uygun görülmemektedir. Bunun yerine seçilen göstergeler öncelikle ait oldukları bileşende endekse dönüştürülecektir. Daha sonraki aşamada ise sözkonusu endekslerin ağırlıklı ortalamaları alınarak bileşik endeks elde edilecektir.

102

Türkiye'de mevduat bankaları, özellikle kamu bankaları kriz sonrası yeniden yapılanma sürecine dahil olmuşlardır. Bu bağlamda daha önceki bölümlerde olduğu gibi, yeniden yapılandırmanın ve makroekonomik istikrarın sağlanmasının olumlu etkilerinin 2002 yılından itibaren olumlu etkisini göstermeye başladığı görülmektedir. Serbest kur ve örtük enflasyon hedeflemesi politikası finansal fiyatlarda istikrara neden olmuş, Merkez Bankasının bağımsız ve enflasyonla mücadelede odaklanması, sıkı maliye politikası ve yüksek faiz dışı fazla hedeflerinin düzenli olarak tutturulması ekonomik birimlerin beklentilerini ve makro dengeleri olumlu yönde etkilemiştir. Dünya genelindeki olumlu koşulların da etkisiyle artan ekonomik istikrar, bankacılık kesimini de olumlu etkilemiş ve sektörün mali bünyesinin iyileştirilmesi için önemli bir fırsat olmuştur. Bunun yanısıra, sektörü düzenleyen mevzuatın uluslararası standartlara uygunlaşması, denetim ve gözetim faaliyetinin etkinleştirilmesi ve Uluslararası Para Fonu ile gerçekleştirilen anlaşmalarda oluşturulan hedeflere sadık kalınması, bu süreci desteklemiş ve sektörün yurt dışı finansal piyasalarla entegrasyonunun geliştirilmesine olumlu katkı sağlamıştır. (Dokuzuncu Kalkınma Planı, 2006, s. 3)

Çalışmada TMSF Bankaları dışındaki Mevduat Bankaları; Kamu Sermayeli Bankalar, Özel Sermayeli Bankalar ve Yabancı Sermayeli bankaları konu olmaktadır. Çalışmada kullanılan veri seti Bankalar Birliğinin internet sayfasından sağlanmıştır. "Herkeseye açık" bir veri setiyle çalışılacaktır. Çalışmanın bu bölümünde dezenflasyon sürecinin önemli yıllarını ihata eden 2005 yılından itibaren 2008 yılı sonuna kadar mevduat bankalarının etkinliklerindeki gelişmeler incelenecektir.

İlk olarak araştırmamızda öncelikle Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren tüm mevduat bankalarının yer aldığı 2005 – 2008 yıllarını kapsayan bir performans endeksi oluşturulacaktır. Bundan sonra kamu, özel ve yabancı bankalar için aynı dönemi ele alan konsolide bir performans endeksi oluşturulacak ve sırasıyla kamu, özel ve yabancı bankalar ile tüm mevduat bankalarının performansları karşılaştırılmış olacaktır. Burada tek tek bankaların performanslarının analizinden kaçınılmıştır. Sözkonusu ayrıntılardan kaçınılarak daha makro bir yaklaşımla sektördeki mevduat bankalarının performansı incelenecektir. Burada kamu, özel ve yabancı bankaların dezenflasyon süreci olarak bilinen 2005-2008 seneleri süresinde gösterdikleri performansları ölçülecektir. Bu bir anlamda ilgili banka gruplarının dezenflasyon sürecindeki faaliyetlerinin performans göstergesi olarak ifade edilebilir.

Çalışmada sırasıyla aşağıdaki işlemler gerçekleştirilecektir:

1. İlk önce Türk Bankacılık Sektöründeki Mevduat Bankaları'nın 2005, 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait referans göstergeleri tespit edilecektir.
2. Bunu takiben sırasıyla Kamu, Özel ve Yabancı sermayeli Mevduat Bankaları'nın konsolide olarak aynı dönemlere ait gerçekleşen değerleri belirlenecektir.
3. Üçüncü aşamada gerçekleşen değerler referans göstergelerine bölünerek 100 ile çarpılarak endeks değeri belirlenecektir.
4. Gerçekleşen değerlerle endeks değerleri kümeleri arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanacaktır. Korelasyon katsayısının aldığı değerlerin eksi veya artı değer almasına göre ilişkinin yönü "+" veya "-" olarak belirlenecektir.
5. Sapma değeri ilişkinin yönü "+" değer aldığı zaman (Sapma değeri=100-Endeks değeri) formülüyle hesaplanacaktır. İlişkinin yönü "-" olduğunda ise (Sapma değeri= Endeks değeri-100) formülüyle hesaplanacaktır.
6. Bileşene ve her bir rasyoya ait ağırlık değerleri daha önce yapılan çalışmalar, grupta yer alan formül sayısı ve formülün önemi gözönüne alınarak araştırmacı tarafından subjektif olarak belirlenir.
7. Her bir bileşeni meydana getiren rasyolara ait sapma değerleri ilgili rasyoya ait ağırlık katsayılarıyla çarpılarak CAMELS değerleri elde edilecektir.. Elde edilen değerler her bir bileşen bünyesinde toplanacaktır. Bu işlemde elde edilen her toplam, ilgili bileşenin CAMELS değerini ifade edecektir.
8. Son olarak CAMELS sistemini oluşturan her bir bileşen için belirlenen ağırlıklar ilgili bileşen değeri ile çarpılacaktır.
9. Bu çarpımların toplanmasıyla elde edilen sonuç Toplam CAMELS değerini (performansını) verecektir.

Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde bankaların CAMELS notları bileşik performans değerleri olarak, 1-5 skalasında sınıflandırılmadan kullanılmıştır. Bankaların sözü edilen 5 kategoriye ayrılması için de aynı bileşik endeks değerinin kullanılacak olması da dikkate alınarak bu sınıflandırmanın çalışmada yapılacak analizler bağlamında ek bir fayda sağlamayacağı varsayılmaktadır.

Yukarıda anlatılan süreç bir tablo üzerinde aşağıdaki gibi gösterilebilir.

Tablo 2: CAMELS Hesaplama Tablosu (Örnek)

Değişkenler	İlişkinin yönü	Ağırlık	Referans Değeri	Birim Değeri	Endeks Değeri	Sapma Değeri	CAMELS Değeri
A	B	C	D	E	F	G	H
Analize tabi tutulacak değişkenler (oranlar)	Korelasyon (F;E) katsayısının yönü (+) ve (-)	Ağırlıklar subjektif olarak belirleniyor	Mevduat Bankalarının Ortak Değeri	Analiz edilecek grupun (Kamu vs) aldığı değerler	(E/D)*100	eğer (ilişkinin yönü="+";(100-G);(G-100))	G*B
ROA	+	0,15	17,10	18,00	105,26	5,26	0,79

CAMELS ANALİZİNE HAZIRLIK AÇAMASI

Çalışmada kullanılan veri seti TBB internet sayfasından alınan İstatistiki Raporlar, Veri Sorgulama Sistemi ve Bankalarımız Kitabı gibi çeşitli kaynaklardan sağlanmıştır. Bu çalışmada, kamuya açık bir veri seti kullanılarak yapılacak bir çalışmanın bankacılık sektörü hakkında önemli ipuçları verebileceği düşünülmektedir. Çalışmada gözlem dönemi olarak 2005, 2006, 2007 ve 2008 yıl verileri kullanılmış ve analiz edilmiştir. Performans endeksinin hesaplanmasında CAMELS bileşenlerine ilişkin olarak her bileşene (6) üçer olmak üzere toplam (6*3) 18 adet referans gösterge belirlenmiştir. Söz konusu referans göstergelerin seçiminde ve ağırlıklandırılmalarında daha önce

Tablo 5: Mevduat Bankalarının CAMELS Dinamik Analiz Sonuçları

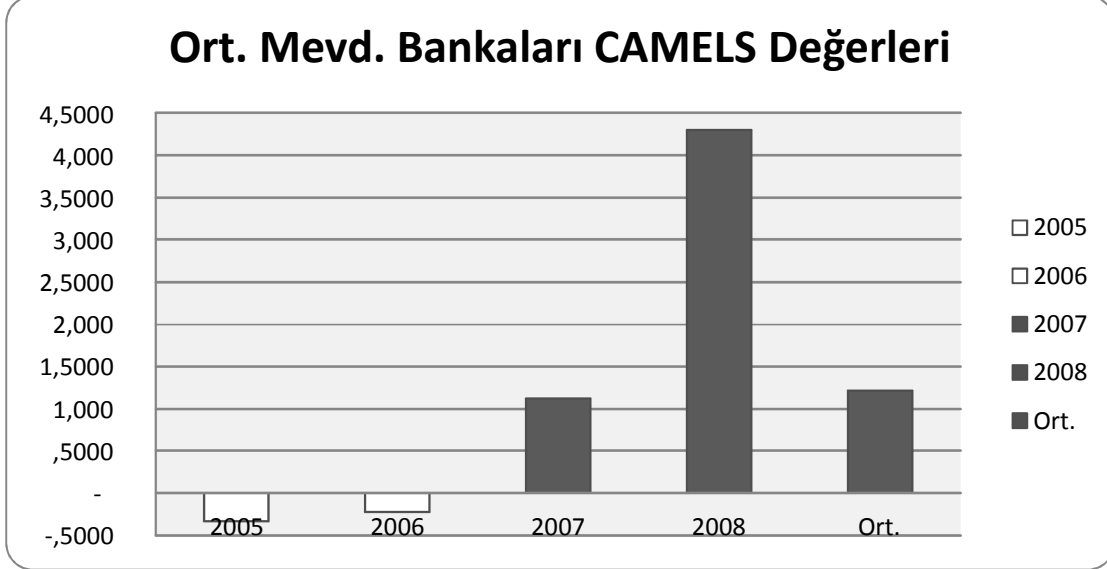
Gr.	Değişkenler	Ağırlık	2008				2007				2006				2005				Ortalama				Genel	
			Kamusal SMB (K)				Özel SMLB				Yabancı SMLB				Ortalama				K	Ö	Y			
C	STO	20%	19,9	8,9	-5,3	5,1	3	1,3	11	7,3	-2,2	-1,65	-22,1	-49,1	-2,4	-2,1	-5,5	-12,2	5,6	7,2	4,2	-3,8		
	STO1	35%	7,3	4,7	1,2	4,9	-1,7	-1	11	-0,1	-6,7	-3,9	-4,1	-10,1	-0,4	0	-0,6	-1,8	-0,7	4,5	-0,4	-6,2		
	STO2	40%	6	-1,2	-9,2	-4,8	0,9	4,4	9,1	8,3	-12,2	-9,8	-15	-29,4	-1,8	-2,2	-4,8	-8,6	-4,3	-2,3	5,9	-16,6		
A	STO3	25%	6,6	5,3	2,6	5,1	-2,2	-2,1	-0,1	-0,8	-5,3	-3,8	-3	-9,6	-0,3	0,1	-0,1	-1,8	-0,5	4,9	-1,3	-5,2		
	AKO	20%	-10,7	-11,8	-11,5	-9,5	-4,8	-5,3	-4,4	-3,8	27,7	25,1	25,8	27,2	4,1	2,7	3,3	4,6	3,7	-10,9	-4,6	26,4		
	AKO1	25%	-8,3	-11,3	-11,2	-11,9	-4,8	-7,3	-7,6	-6,9	-0,9	-3,6	-7,2	-7,3	-4,7	-7,4	-8,7	-8,7	-7,4	-10,7	-6,7	-4,7		
M	AKO2	35%	-14,5	-14,3	-14,9	-14,6	-4,4	-3,8	-3,7	-6,4	13,2	14,3	19,3	14,7	-1,9	-1,3	0,2	-2,1	-1,3	-14,6	-4,6	15,4		
	AKO3	40%	12,1	13,8	14,7	17	4,4	5,8	6,9	9,5	15,4	14,4	13,6	19,7	10,7	11,3	11,7	15,4	12,3	14,4	6,6	15,8		
	YTO	10%	-9,4	-14,8	-2,2	-25,7	-6,3	-3,6	-4,1	-2,4	-13,1	0,6	-5,8	-26,7	-9,6	-5,9	-9,6	-18,3	-10,9	-1,8	-3,3	-11,3		
E	YTO1	45%	-1,2	-5,9	-14,9	-2,6	-2,5	0,2	-2,9	-7,7	-4,7	9,3	13	10,4	-2,8	1,2	-1,6	-7,8	-2,8	-12	-3,3	7		
	YTO2	20%	3,8	3	3,1	14,9	-2,3	-2,2	2,7	10,9	10	9	1,9	-12,3	3,8	3,3	2,6	4,5	3,6	6,2	2,3	2,1		
	YTO3	35%	12	-12	-10,1	-14,6	-1,5	-1,5	-0,9	-5,6	-18,4	-17,8	-20,8	-24,7	-10,6	-10,4	-10,6	-15	-11,7	-12,2	-2,4	-20,4		
L	KO	15%	16,2	14,1	14,7	62,2	0,5	1,6	11,4	39,5	21,9	18	-5,2	-47,4	12,9	11,2	7,6	18,1	12,5	26,8	13,8	-3,2		
	KO1	35%	13	10	8,3	36,5	1,3	1,6	5,9	19,4	12,6	9,5	-0,4	-16,3	9	7	4,6	13,2	8,4	16,9	7	1,4		
	KO2	35%	2,9	3,9	6,8	26,6	-0,4	0,6	6,9	19,3	8,3	6,7	-4,5	-31,2	3,6	3,7	3	4,9	3,8	10	6,6	-5,2		
S	KO3	30%	0,3	0,2	-0,4	-0,9	-0,4	-0,6	0,7	0,7	0,9	1,9	-0,3	0,2	0,3	0,5	0	0	0,2	-0,2	0,1	0,7		
	LO	25%	19	-16,5	-7,1	0,6	6,9	-4,9	-3,7	0,4	-3,2	7,2	1	-5,1	7,5	4,7	-3,3	-1,4	-0,5	-1	-0,3	0		
	LO1	45%	9,5	-5,8	-1,3	4,6	3,7	-1,6	-0,8	2	-6,5	7,4	1,7	-2,8	2,2	0	-0,1	1,3	0,8	1,8	0,8	-0,1		
TOPLAM	LO2	30%	5,4	-5,8	-3,1	-4,7	1,6	-1,9	-1,5	-1,9	5,1	-5,3	-1,7	-2,6	4,1	-4,3	-2,1	-3,1	-1,4	-2	-0,9	-1,1		
	LO3	25%	4	-4,9	-2,7	0,7	1,6	-1,4	-1,4	0,3	-1,8	5	1	0,3	1,3	-0,4	-1,1	0,4	0,1	-0,7	-0,2	1,1		
	DO	10%	6,4	9,9	14	16,5	4,6	6,1	6,7	8,9	22,2	17,1	4,8	-6	11,1	11,1	8,5	6,5	9,3	11,7	6,6	9,6		
TOPLAM	DO1	20%	1,3	1,8	2,7	2,8	1,4	1,2	1,4	1,6	-2,4	-0,6	0,3	-2,1	0,1	0,8	1,5	0,8	0,8	2,1	1,4	-1,2		
	DO2	35%	8,6	11,1	12,1	14,2	7,2	7,7	6,4	7,3	8	5,2	-1,2	-4,9	7,9	8	5,8	5,5	6,8	11,5	7,1	1,8		
	DO3	45%	-3,4	-3	-0,8	-0,4	-3,9	-2,8	-1,1	0	16,6	12,5	5,7	1	3,1	2,3	1,3	0,2	1,7	-1,9	-2	9		
TOPLAM	100%	8,7	-3,1	-3,7	7,7	0,1	-1,5	3	7,4	4,1	8	0,1	-1,6	4,3	1,1	-0,2	-0,3	1,2	2,4	-2,2	-1			

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

2005, 2006, 2007 ve 2008 yıllarında hem Kamu, hem Özel, hem de Yabancı Sermayeli mevduat bankaları için her bir oranın, her bir bileşenin ve toplamdaki CAMELS değerlerinin karşılaştırılması yapılacaktır. Yukarıda dinamik analizde faydalanılacak tablo sunulmaktadır.

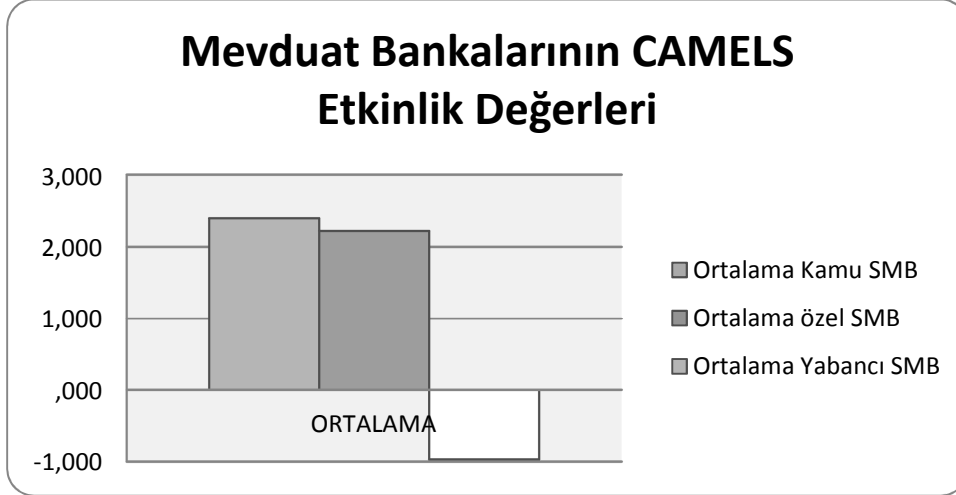
Şekil 1: Mevduat Bankaları Ortalama CAMELS Değerleri

107

Mevduat Bankalarının CAMELS değerleri 2005-2008 seneleri arasında sürekli iyileşen bir trend izlemiştir. 2005-2006 seneleri arasında bu yükseliş çok yüksek olmasa da 2006-2007 arasında eksiden artışa geçilmiştir. 2007-2008 arasında ise sözkonusu değer yaklaşık 3 defalık bir artış sergilemiştir. Böylece senelerin ortalama değeri de 1,22'lik değerle 2007 senesinin değerinin üzerinde bir değer sağlanmıştır.

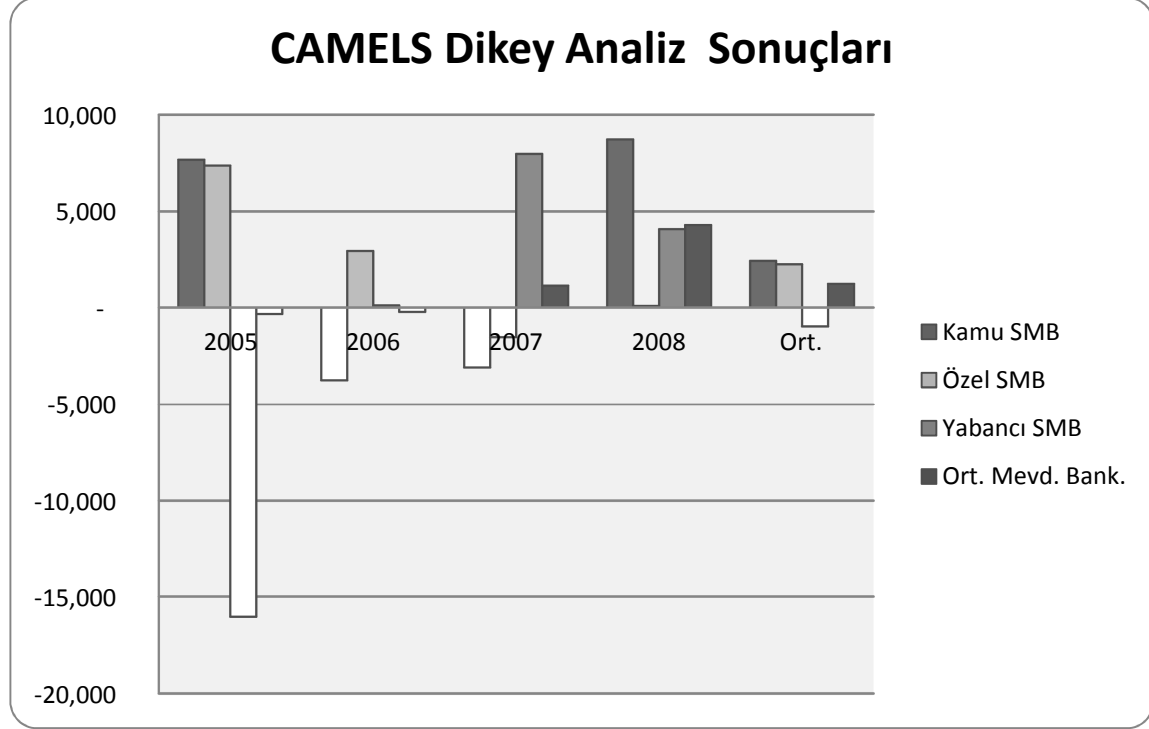
Şekil 2: Mevduat Bankalarının Ortalama CAMELS Etkinlik Değerleri

Sermaye Yapılarına göre mevduat bankalarının CAMELS etkinlik değerleri 4 senelik etkinlik değerlerinin ortalaması alınarak yukarıda tabloda gösterildiği şekilde hesaplanılmıştır. Görüldüğü gibi, Kamu sermayeli bankalar birinci, özel sermayeli bankalar ikinci sıradadır. Fakat Yabancı bankaların etkinlik değerleri negatif değer taşımaktadır. Bunun da nedeni, sermaye yeterliliği bileşeninden kaynaklanmaktadır. Şöyle ki, 4 sene boyunca yabancı bankaların sermaye yeterlilik bileşeni hep negatif etkinlik değeri almıştır. Bu faktör de sözkonusu grubun etkinlik değerinin negatif çıkmasına neden olmuştur.

Şekil 3: CAMELS Dikey Analiz Sonuçları

108

2005 senesinde ortalama mevduat bankalarının CAMELS değerinin (-0,33) gibi küçük değere sahip olmasının nedeni Kamu ve Özel sermayeli mevduat bankalarının sırasıyla 7,68 ve 7,37 gibi pozitif değer almasına rağmen Yabancı sermayeli mevduat bankalarının -16,04 gibi olumsuz bir değere sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Yabancı Sermayeli mevduat bankalarında ise ilgili değerin bu kadar küçük çıkmasına neden Sermaye yeterlilik oranının -49,1, karlılık oranının -47,4 ve Yönetim yetersizliğinin -26,7 gibi yüksek ve olumsuz değerler olmasıdır. Yabancı sermayeli özel bankalarda 2005 senesi dahilinde olumlu değer alan (27.2) sadece aktif kalitesi oranıdır.

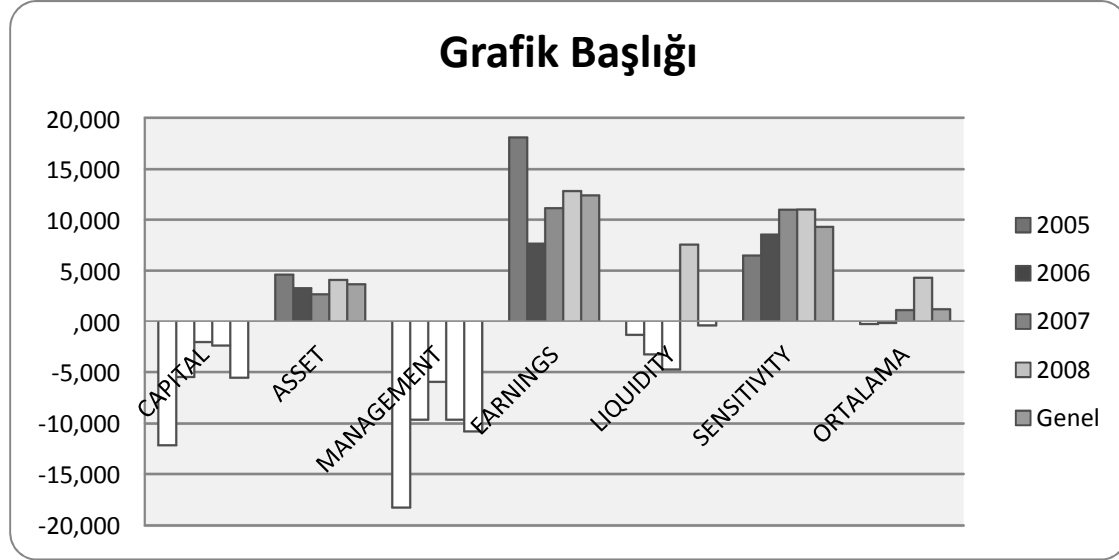
2006 senesinde CAMELS Değerindeki ilerlemenin nedeni ise Yabancı sermayeli bankaların değerinde olan iyileşmedir. Fakat 2006 senesinde ise Kamu sermayeli mevduat bankalarının değerinde bir düşüş yaşanmış ve değer negatif olmuştur. (-3,74) Bunun nedeni ise (Özkaynaklar-Duran Aktifler)/Toplam Aktifler değişkeninde kamu bankalarında yükseliş olmasına rağmen, ilgili değişkenle ilgili referans değerinde yaşanan düşüşten kaynaklanmaktadır. Bunun yanısıra 2006 senesinde Özel sermayeli bankaların CAMELS değerinde düşüş yaşanarak 7,37'den 2,96'ya düşmüştür. Bunun da nedeni Karlılık rasyolarında yaşanan hızlı düşüştür. Şöyle ki, ilgili oran 39,45 gibi yüksek bir değerden 13,44'e düşmüştür. Bunun da nedeni özel sermayeli bankaların karlılıklarında (ROA ve ROE) bir önceki seneye nazaran 4 katı yükseliş olmasına rağmen (4,73 (2005)-16,88 (2006)) referans değerinin ilgili oranında 2 katı bir artış (10,6 (2005)-20,32(2006) sözkonusu olmuştur.

2007 senesinde CAMELS değerinde devam eden yükseliş trendinin nedeni, yine sürekli ve hızlı gelişme kayd eden yabancı sermayeli bankalardan kaynaklanmaktadır. Şöyle ki, yabancı sermayeli mevduat bankalarının ilgili değeri bir önceki sene 0,11 iken, 2007 senesinde 7,97 olmuştur. Burada esas gelişme karlılık oranlarında (ROE ve ROA) da yaşanan olumlu gelişmelerdir. Özel sermayeli mevduat bankalarında da 2007 senesinde de düşüş trendi devam etmiştir. İlgili değer 2006 senesinde 2,96 iken, 2007 senesinde de -1,52 olmuştur. Düşüşün esas nedeni ise sermaye yeterlilik oranlarında yaşanan hızlı düşüştür. Şöyle ki, Sermaye Yeterlilik Oranının CAMELS değeri 10,96'dan 1,33'e düşmüştür. Bunun da nedeni düşüşe neden olan kalemin ((Özkaynaklar-Duran Aktifler) / Toplam Aktifler) değerlerinde ortaya çıkan artışın (referans değerlerinde ortaya çıkan artış değerinden daha yüksek olduğundan kaynaklanmaktadır.

2008 senesinde ise genel CAMELS değeri yaklaşık 4 defalık bir artış sergilemiştir. Şöyle ki, 2007'de 1,1 olan genel CAMELS değeri 2008'e geldiğinde 4,3'e yükselmiştir. Buna esas neden %20 ağırlığa sahiö kamusal sermayeli bankaların ilgili değerinde yaşanan hızlı yükseliştir. Kamusal sermayeli bankaların CAMELS değerinde ise bu artışın nedeni piyasa riskine duyarlılık oranından başka diğer 5 oranının CAMELS değerinde yaşanan yükseliştir. Burada yine en büyük artış Sermaye yeterlilik oranlarında müşahede edilmektedir. Şöyle ki, ilgili değer 8,9'dan 19,94'e yükselerek grubun olumlu performansına katkıda bulunmaktadır. Burada azalış ise sadece yabancı sermayeli bankaların ilgili değerinde yaşanmaktadır. Şöyle ki, ilgili değer 7,97'den 4,09'a düşmüştür. CAMELS değerinin bu kadar düşmesinin esas nedeni ise yönetim yeterliliği ve sermaye yeterliği oranında yaşanan düşüş olmaktadır. Yabancı bankarın %10 ağırlığa sahip yönetim yeterliliği oranı 2007 senesinde 0,6 iken 2008 senesinde -13,1'e düşmüştür. Bunun nedeni takipteki kredilerin toplam krediler içerisindeki payının artış kaydetmesidir. Bu durum da yaşanan ekonomik krizin etkisiyle takipteki kredi miktarının artması şeklinde yorumlanabilir. CAMELS değeri içerisinde %20'lik ağırlığa sahip olan sermaye yeterliliğinde ise ilgili değer -16,49'dan -24,24'e düşmüştür. Buna neden sermaye yeterliliğinde yer alan yabancı bankalarla ilgili her bir oranın düşüş kaydetmesidir.

Şekil 4: Bileşenler Bazında CAMELS Analizi

Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Sayı 37 – Temmuz 2013

Gerçekleştirilen analizlerde, bankacılık sektöründeki yeniden yapılandırılmayla birlikte, yıllar itibariyle mevduat bankalarının etkinliklerinde pozitif ilerleme müşahade edilmektedir.

CAMELS Etkinlik Endeksinin bileşenleri olan faktörler incelendiğinde Sermaye Yeterliliği (C) bileşeninde; analiz yapıldığı tüm seneler boyunca negatif değer aldığı görülmektedir. Fakat 2005'den bu yana ilerleyen senelerde sermaye yeterliliğinde bir iyileşmenin işareti olarak bir ilerleme kaydedildiği görülmektedir. %20'lik ağırlığa sahip bileşenin hep negatif değerler alması genel sonucu da olumsuz yönde etkileyerek ortalamadaki etkinliğin düşük çıkmasına neden olmaktadır.

CAMELS Etkinlik Bileşeninin %20'lik ağırlığa sahip diğer bileşeni olan Aktif Kalitesine (A) bakıldığı zaman ise, bileşenin ilgili seneler boyunca pozitif bir değer olarak bileşenin pozitif çıkmasına katkı sağladığı gözlemlenmiştir. Fakat, 2005'den sonraki seneler boyunca bir azalış seyri izlediği görülmüş, 2008 senesinde ise yeniden bir toparlanma yaşanmıştır. Aktif Kalitesinin bir bileşeni olan, %40'lık ağırlığa sahip Toplam Mevduat/Toplam Krediler bileşeni tüm seneler boyunca hep pozitif değerler almış ve Aktif bileşenin pozitif değer almasına olumlu katkı sağlamıştır.

%10'luk ağırlığa sahip Yönetim yeterliliği bileşeni ise, negatif değerler alması ile etkinlik endeksinin olumsuz yönde etkilemiştir. Bileşenin negatif bir değer almasına neden olarak ise, Diğer Faaliyet Giderleri/Toplam Aktifler bileşenin negatif değer alması ve seneler itibariyle dengesiz gelişimi gösterilebilir.

CAMELS Etkinlik Endeksi bileşenleri arasında önemli yere sahip %25 gibi en büyük ağırlığa sahip karlılık endeksinin ise tüm seneler boyunca değişken ve düzensiz olmasına rağmen, hem pozitif, hem de yüksek değerler alması genel endekse en çok etki eden önemli bir faktördür.

110

CAMELS Etkinlik Endeksinin bileşenleri olan faktörler incelendiğinde Piyasa Riskine Duyarlılık (S) bileşeninde; döviz pozisyonundan kaynaklanan kur riski ve menkul değerler cüzdanının nispeten büyük oluşundan kaynaklanan faiz riski nedeniyle negatif performans gözlemlenmektedir. Yani, kamu bankalarının sektörde faaliyet gösteren mevduat ve ticaret bankalarına göre taşıdığı piyasa riski yüksektir.

Likidite Durumu (L) bileşeninin de 2005, 2006 ve 2007 senelerinde düşük etkinlik gösterdiği görülmektedir. Bankaların aktif yapılarında likit değerlerin ikamesi ağırlıklı olarak krediler ve bunu takiben menkul değerler cüzdanı olmaktadır. Likit değerlerin düşük tutularak diğer iki faktörün yüksek tutulmasının nedeni ise bankaların yüksek kar beklentisi olarak açıklanabilir. Fakat Bu tür taktik zaman zaman yüksek karlarla sonuçlansa da, aktif yönetiminin bir denge oyunu olduğu bilinmelidir. "Düşük likidite – yüksek getirili aktif" modeliyle yönetilen aktiflerin aynı zamanda da yüksek kredi ve faiz riskiyle karşı karşıya olduğu bir gerçektir.

Bu analizde Piyasa Riskine Duyarlılık bileşeni (s) ise tüm seneler boyunca artan bir seyirde, olumlu ve yüksek etkinlik değerleri alan tek bileşen olmaktadır. Sözkonusu bileşen CAMELS etkinlik endeksinin olumlu olmasında katkı sağlamıştır. Bunun da nedeni YP Aktifler/Toplam Aktifler ve YP Aktifler/YP Pasifler oranlarının yüksek ve olumlu değerler almasından kaynaklanmaktadır. Bu durum da sektördeki mevduat bankalarının kur risklerine karşı dayanıklı ve hazırlıklı olduğunun bir ifadesi şeklinde yorumlanabilir.

CAMELS yöntemiyle bankaların durumlarını mümkün olan tüm kriterler gözönünde bulundurularak oluşturulan bir bileşik endeks değeri ile ifade etmek hem sermaye yapılarına, aktif yapılarına göre farklılaştırılan banka gruplarını ve hem de bireysel olarak bankaları bir birleriyle kıyaslamak mümkün olmaktadır. Hem de analiz edilen birimin veya grubun tarihsel süreç içerisinde gelişimini izlemeyi kolaylaştırmaktadır. Normal olarak, gözlem sayısı arttıkça endeksin gerçek etkinliği yansıtmaya olanağı da güçlenecektir. Bu kapsamda, gruplar yerine yapmak yerine direkt banka bazında, 4 senelik yapmak yerine daha uzun süreli dönemleri esas almak ve yıllık veriler ile yapılacak analizler yerine, üç aylık hatta aylık verilerden faydalanarak yapılan analizler yapılaş amacına göre daha sağlıklı olabilir.

Fakat bunun yanı sıra gözlem ve gösterge sayısındaki artışlar analiz yapılmasında bir sıra avantajların yanı sıra zorluklar da çıkaracaktır. Bu riski de elimine etmek için ilgili yazılımlardan faydalanmak gerekmektedir.

Görüldüğü gibi CAMELS analizi, Sınır etkinliği yöntemlerinden (parametrik ve parametrik olmayan) bazı yetersizliklerinin yanı sıra, “nispi, kolay, formüle dayalı ve finansal etkinlik” özelliklerini taşımaktadır. CAMELS analizinin bir karşılaştırma ve kıyaslama sistemi olduğu bilinmektedir. Burada ifade edilmesi gereken önemli bir nokta da; analiz yapılırken kıyaslamaların yapılacağı birimlerin seçiminde dikkatli davranılması gerekmektedir. Örnek olarak, bir yatırım bankasının performansı ölçülürken bankacılık sektörü ortalamalarıyla karşılaştırılması yanlış sonuçlar elde edilmesine neden olacağı olasıdır. Çalışma esnasında kullanılan oranlar subjektif olarak seçildiğinden dolayı kesin olarak doğru seçilmiş oranlar olmama olasılığı sözkonsudur. Analizci ve araştırmacı kendi amacına yönelik olarak istediği rasyoları analize dahil ederek istediklerini değiştirebilir. Sektördeki değişmeler, teknoloji, ekonomik yapı ve değişkenlikler oran seçiminde köklü değişimlere neden olabilir. Örneğin internet ve telefon bankacılığındaki artış şube ve personel sayılarının azalmasına neden olacak ve bu nedenden dolayı da banka aktiflerinin azalmasına neden olacaktır.

Sonuç olarak, CAMELS Etkinlik Değerlendirme Sistemi temelleri üzerine kurulan ve Bankacılık Sektörü Etkinlik Endeksi olarak adlandırılan bu bileşik göstere yaklaşımının, gerek bankacılık sektörünün geneli gerekse tek tek bankaların performansı ile ilgilenen tüm profesyonel piyasa oyuncuları, yatırımcılar, risk yöneticileri ve araştırmacılara önemli bilgiler sağlayacağı ifade edilebilir. Bunun yanı sıra bir erken uyarı sistemi şeklinde çalışarak bankaları sorunları büyümeden belirleme ve buna bağlı daha yoğun ve sık denetimi mümkün kılması açısından denetim otoriteleri tarafından da etkin bir şekilde kullanılabilceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA:

Babuşçu Ş., (1994), “Bankacılıkta Risk Derecelendirmesi (Rating) ve Türk Bankacılık Sektörüne Uygulanması”, **Sermaye Piyasası Kurulu Yayını**, No:94, Ankara.s. 81.

Kaya, T.,” **Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi**”, BDDK, Mali Sektör Politikaları Dairesi Çalışma Raporları No: 2001/6, s.1

Türkiye Bankalar Birliği, **Seçilmiş Rasyolar**, http://www.tbb.org.tr/tr/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/Secilmis_Rasyolar/1172

Akdoğan N., Tenker n., (2001), “**Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri**”, Gazi Kitabevi, Genisletilmiş 7. Baskı, Mart 2001, Ankara, s. 517

Dokuzuncu Kalkınma Planı, **Finansal Hizmetler** (Mali Piyasalar, Finans Kurumları, Bankacılık, Sigortacılık) Özel İhtisas Komisyonu, Ankara, Ocak 2006, s. 3

Malta Financial Services Authority, “**The Framework Of Banking Supervision**”, January 2004,(Çevirimiçi),<http://forex-automatic-trading-systems.com/thenewwaytotrade/references/BankingSupervision.framework.pdf>, (02.10.2009), s. 14

Rogers, M., “**Corporate Governance And Financial Performance Of Selected Commercial Banks In Uganda**”, (Çevirimiçi) <http://www.crrconference.org/downloads/2006rogers.pdf>, (02.10.2009), s. 8

Erdoğan, B., “**Gelismekte Olan Ülkelerde Finansal Krizler Ve Finansal Kriz Modelleri**”, T.C.Kahramanmaraş Sütçü imam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, Subat 2006, s. 28

Artun, T., Emirdağ “ **Türk Bankacılık Sisteminde Gelir-Gider Analizi**”, Sermaye Piyasası Kurulu Yayını, Yayın No: 48, Ankara

Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Sayı 37 – Temmuz 2013

Durer, S., “**Türkiye’de Ticari Bankaların Sermaye Yapısı ve Yeterliliği**”, Yapı ve Kredi Bankası, Yayın No:8, İstanbul, 1988, s. 103

FDIC, “**Federal Deposit Insurance Corporation Improvement Act of 1991**”, 1991, [http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c102:S.543.ENR:\(02.05.2010\)](http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c102:S.543.ENR:(02.05.2010)).

Caprio, Gerard Ve Daniela, Klingebiel, “**Bank Insolvencies: Cross-Country Experience**”, The World Bank Policy Research Working Paper, No: 1620, 1996, pp. 1-61.

Cole, Rebel A. Ve Jeffery W., Gunther, “**A CAMEL Rating’s Shelf Life**”, Federal Reserve Bank Of Dallas Financial Industry Studies, Dallas, 1995, pp. 13-20.

Solak, S., “**Türk Ticari Bankacılık Sektörünün 2001 Krizi Öncesi ve Sonrası CAMELS Analizi**”, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, 2010, Kütahya